

OFFERDAL med ALSEN och MATTMAR. (Jämtland.)

Under namnet *Afflodal* framträder församlingen år 1314 bland de jämtländska pastorat, som bidraga till den s. k. sexårgården, och utlägger härtill 6 öre årligen. I lösen för Upsala ärkebiskops pallium skattar kyrkan i *Aflodal* år 1316 likaledes 6 öre och kyrkoherden 12 öre. (DS 3: n. 1946, 2043.) Den nuvarande förvridna namnformen *Offerdal* är dock gammal och förekommer redan 1490. Först omkring denna tidpunkt torde *Alsen* och *Mattmar*, som tidigare bildat eget pastorat (se inledn. till *Alsen*) underlagts Offerdal såsom annexer. Åtminstone vid reformationstiden var denna subordination ett fullbordadt faktum. År 1505 inköpte ärkebiskop Jacob Ulfsson en systerdel i Könsta gods, som han skänkte till förstärkande af Offerdals prästbord. Då Trondhjemska reformatsen 1589 ägde rum, betjänades pastoratet af sockneprästen och en kapellan på det sätt, att i Offerdal hölls gudstjänst hvar helgdag, uti *Alsen* 2 helgdagar efter hvarandra och i *Madmor* hvar tredje helgdag. Genom kgl. bref 2 febr. 1856 upplöstes detta annexförhållande, och Offerdal har sedan varit utan komministratur till 1920, då en ny sådan tillsattes i *Rönnöfors*, där tidigare fanns ett brukskapell, som betjänades 6 gånger årligen af prästerskapet i Offerdal.

Möjligt är, att byn Åflo ursprungligen varit socknens medelpunkt, där ett träkapell stått, men att bebyggelsen senare gick i en riktning, som medförde att den första stenkyrkan förlades till den nuvarande kyrkplatsen.¹ Denna kyrka, som kanske uppfördes redan på 1200-talet, var 20 ½ aln. i längd, 12 ½ aln. i bredd, koret 7 aln. i fyrkant och i öster utvidgadt med en liten absid, bildande en halvcirkel om 3 alnars diameter, knappt rymmande 4 personer. Koranordningen var tydligen analog med den i Hackås ännu skönjbara. Af kyrkans äldsta räkenskapsbok, som begynner år 1582, framgår, att under detta och närmast följande årtionde omfattande reparationer pågått, bl. a. att kyrkans vapenhus »bleff forbygdt», ny bänkinredning anskaffad och att för botande af skador på kyrkans tak, som »aff en hastig storm bleff mögit forderffuit» påkostades 3 tr korn och ½ mark. Kanske det egendomligaste beträffande denna kyrkbyggnad var, att västra ingången till den ursprungliga kyrkan från det af trä tillbyggda vapenhuset mätte i bredden allenast 1 1/8 aln, men i höjd icke mindre än 5 ½ aln. Bland de ändringar, som prosten A. L. Burman under sin tid lät vidtaga, var ock att denna smala ingång år 1694 utvidgades till 2 ½ aln. i bredd, och höjden gafs en rimligare proportion. Han lät vidare på egen bekostnad den konst-

¹ Jfr *F. Wimmercranz*, Minne från Offerdals kyrka. Anteckningar om gamla och nya kyrkan i Offerdal. Östers. 1911, till hvilken broschyr hänvisas för närmare upplysningar rörande kyrkornas historia.

skicklige dragonen Gregorius Raaf därtill förfärdiga den af 464 stycken hopfogade och med ornamentslingor i plattskärning prydda dörren, som nu bevaras i den nya kyrkans sakristia. Likaså förstorades öppningen i stenvuren, som skiljde koret och skeppet, från 3 alnar i bredden till 6½ aln. och höjden därefter, hvarjämte golvet i koret upphöjdes. Under åren 1698-99 uppfördes likaledes af Raaf en ny solid klockstapel, och 1715 ersattes det af endast skrubbhyflade, fula granbräder löst hopfogade tunnhvalfvet i kyrkan af ett under byggmästare P. Bloms från Gäfle ledning uppsatt trätak i trenne hvälfda afdelningar. Utrymmet i denna gamla kyrka blef dock till sist otillräckligt, och den nuvarande stenkyrkan uppfördes af Pehr Olofsson i Dillne till 4 gånger så stor rymd. Blott 11 alnar af den förras murlänga bevarades i sydvästra hörnet af den nya byggnaden. Kyrkan invigdes 17 juli 1768 af prosten Olof Genberg, tornet tillkom först åren 1813-14.

Bland kyrkans dyrbarare inventarier märkes en nattvardskalk, hvars inskription tyder på, att den kommit som krigsbyte från Tyskland. På kalkens fot läses: MARTIN. LAGUS. CRUCIGERORUM. PRÆPOSITUS. SERENISS. ARCHIDUCIS. AUSTRIÆ. CAROLI. ET. EPI. BRIXHIEN. ET. VRATISLAVIEN. IN SPIRIT. CONSILIARIUS. ET. COMMISS. F. F.

Man finner, att kalken ursprungligen tillhört Martin Lagus, de tyska korsridarnes prost och tillika andlig rådgifvare och kommissarie åt biskopen i Brixen och Breslau, ärkehertig Carl af Österrike. Kalken har bevisats vara tillverkad i syd-schlesiska staden Neisse något af åren 1613-15 och togs sannolikt som byte, då svenska trupper besatte staden 5 juni 1642.¹

Offerdals kyrkoarkiv är synnerligen rikhaltigt, då det i väsentlig grad äfven omfattar handlingar ur landskapets prostarkiv, och dess historiska värde har än mera förökats genom en af prosten F. Wimmercranz utgifven förteckning öfver dess innehåll.

KYRKOHERDAR.

1. **Andris**, prester i Affloardall [1347], uppräknas bland de jämtländska män, som på landstinget å Frösön 30 dec. s. å. upptogo svaromålet på den klagan, som landets dåvarande syssloman Nicolas Petersson anført mot jämtlänningarna, hvilka i ett bref till konungen och Norges råd gjort honom vanryktad. De kände ej anklagelsebrefvets innehåll, sköto skulden på dem, som hade sigillet i förvar, och förklarade, att de ej visste om sysslomannen annat än det godt var. (DN 2: n. 287, DS 5: n. 4274.)

2. °**Petrus** [1438], kyrkopräst i Aflodal, upptages af *Tunæus* som vittne i ett permebref dat. dominica palmarum (6 apr.) 1438. Brevet ej anträffadt.

3. Herr **Paul** [1440], kirkioherre i Aflodal, var närvarande på vapentinget i Alsen 25 juni detta år och bevittnade, att Helga Clemitsdotter

¹ Se härom den eleganta utredning, som öfverintendenten *E. G. Folcker* lämnat i Sv. Slöjdföreningens årsbok 7, 1911, s. 83-86, där kalken äfven är afbildad.

till Sundvis Torasson sålde sitt fäderne $\frac{1}{2}$ hemman i Hakonstad i Marghaby (Marieby) s:n för 8 jämtska mark. Pether Karlson satt då i fogathe stad och Pether Olafsson förde lagbokin. (*B. E. Hildebrand*, Saml. till Sv. Dipl.)

4. Herr **Steen** [1469-72], prost och kyrkoherde här, sätter sitt sigill under ett bref dat. Aflo die invencionis crucis (3 maj) 1469. I testamente efter Andres i Vlfsås erhöilo kyrkan och kyrkoherden i Afflodal hvardera en jämtsk mark 7 okt. 1471. Följande år den 7 jan. sälja Olaff Joansson och Joan Olaffsson sin kvinnojord, Kænestad i Aflodal s:n till herra Steen för 10 mark jämtska hvar. Äfven $\frac{1}{3}$ af gården Sund i socknen hade prosten förvärfvat och fått fogdens bref därå, ehuru köpet senare dömdes olagligt och jordparten återbördades af de rätta odels-arfvingarne. Detta skedde dock först år 1515. (DN 3. n. 1063; 14: n. 103, 113. RA. pgmtbr. 1471.)

5. Herr **Bench** [1490-97], kyrkioprester i Offerdal, var närvarande vid försäljningen af gården Trudabacken i Alsen 3 maj 1490, då den inköptes af Mattis Persson i Hof. År 1497 levererades 2 litzla silffskedar till Upsala domkyrka i testamente efter herr Bench i Afflodal in Jemcia. (DN. 14: n. 179; ULA. Upsala domk.räkensk.)

6. Herr **Matthis** i Afflodal [1498]; efter honom gafs till domkyrkan s. å. en silfversked, värd 20 öre.

7. Herr **Magnus** [1517], kyrkioherre i Offerdal, bevittnade tisdagen i andra viku fasta (3 mars) s. å., ett köp, hvarigenom gården Smidsås i Näskotts s:n öfvergick i Olaff Laffrenssons händer (DN 14: n. 265).

8. Herr **Eric Nielsen** i Offerdal [1525-27] var 1525 vittne till att Niels Paalson inköpte ett hemman Raude (Röde) i Alsen (DN. 14: n. 512). Han synes ha stått i något förhållande till den s. k. Daljunkaren eller falske Sturen. Det är bekant, att denne efter sitt förjagande från Dalarne tog sin tillflykt till Jämtland och Norge, där han till en början vann anslutning. Det var nära, att han blifvit svåger med Jämtlands länsherre Vincentius Lunge. Men sedan herr Vincentius i slutet af år 1527 åtföljt honom från Trondhjem till Jämtland, gjorde han och Erik Ugerup herr Erik i Offerdal till en capiteine med samme junker. Härmed åsyftas förmodligen, att han utsågs till ledare af infallet i Dalarne. (KGR 5, 252, 255).

I början af år 1528 var Offerdals pastorat ledigt. Upsala domkapitel utnämnde och tillsände församlingen en ny präst, men förmodligen uppeggade af de norska

fogdarna, vägrade sockneborna att antaga honom och valde själfva en annan. Från Delsbo, där kon. Gustaf då befann sig, skrifver han ett ljungande bref och förehåller församlingen ofoget (KGR 5, s. 57). Hvad verkan det åstadkom känner man ej, men något år senare är

9. **Erik Halfvarsson (Ericus Halvardi)** [1531-36], khde i Aflodal. Han inlöste förstnämnda år af några bönder Botböle slottesland i Alsen, beläget 1 $\frac{1}{4}$ mil från kyrkan, hvilket af deras föräldrar var försåldt »Åflodahls kircke till prästens bohlehåld» och ännu är tillhörigt Alsens prästbord. Prästen skulle utom betalningen, som förnämligast utgick i vissa kornskylar till arvingarne, »seie ene messe hvært åhr för deras föräldrar och efterkommande, präst efter präst». Katolicismen var sålunda fullt rådande i pastoratet vid denna tid (Eckl. bost. 3, s. 285). År 1536 den 5 okt. satt herr Erik Halvardi i en synerätt i Undersåker, som hade att döma om en omtvistad jordäga Öjestad, man ville beröfva Undersåkers prästbord och hvarom ännu på 1600-talet fördes strider (ib. s. 254-265). En redogörelse för prästbordsägorna, sådana de levererades af khden Er. Halvorson till efterträdaren, är bevarad (ib. s. 291).

10. **Niels Andersson** [1551-80] efterträdde herr Erik Halvarsson som kirkeprest i Offerdal, men tillträdesåret är ej känt. På skatttinget i Alsen tisdagen näst före S:t Sigfrids dag (10 febr.) 1551 framträdde Sigurd Ragvaldsson i Bölan och ville slå under sig ett ödesböle Swidengh, tillhörigt Alsens kyrkobol, men herr Nils kom fram med gamle män, som vittnade, att det legat under kyrkbolet i 200 år. Frågan hade tidigare varit före på prosttinget, sedan på landstinget och afgjordes nu på detta skatting till kyrkans förmån. (Pgmtbr. tillh. Alsens kyrka.) År 1557 satt khden i en ägodelningsnämnd i Ede by och har under åren 1566-71 beseglat Offerdals bevarade tiondelängder (KA). Afgaf trohetsförsäkran åt kon. Johan III 21 okt. 1568 i Oviken. Söndagen Jubilate (24 apr.) 1580 tillsporde khden Nils Andersson den i sockenstugan församlade menigheten angående den skatt, som utgick för tvänne under prästgården liggande ödesbölen, och fick allmogens bref på, att af ålder icke mer än 4 skinn utbetalts af sockneprästen i skatt. Anledningen till detta bevis, som ännu finnes kvar i original bland Offerdals kyrkoakter, var att fogden Peder Thomessen godtyckligt höjt skatten. Vid det följande lagtinget å Sproted 16 juni s. å. dömde lagmannen Nils Bodelsson och de 24 herr Nils fri från den nya pålagan.

Var 1564 g. m. den mellersta af landsprosten Erik Anderssons i Oviken 3:ne döttrar.

Sonen *Anders* efterträdde fadern.

11. **Anders Nielsson** [1587-1619], företrädarens son. Såsom fullmäktig för fadern uppträdde han på det nämnda lagtinget å Sproted 16 juni 1580. Herr Anders var tydligen vid denna tid sin faders kapellan. Under hans pastorstid inföll den Trondhjemska reformatsen 1589, då föreskrifter rörande prästerskapets tjänstgöring i annexen meddelades. Likaså gafs befallning om att nedrifva och ödelägga de gamla kapell, som från katolska tiden ännu funnos kvar, särskildt här i pastoratet vid gården Landöen och i Öster-kälen. Att denna befallning icke verkställdes förrän under efterträdaren och huru där i skogsbygden katolsk vidskepelse länge florerade finna vi i det följande. Jämte öfriga pastorer i Jämtland utfärdade khden Anders fullmakt för de prästmän, som å samtligas vägnar skulle hylla kon. Christian IV i Opslo 8 juni 1591. (JFT. B. 4, s. 175). Han ägde i Thulleraas ett hemman om 4 spansks utsäde. Herr Anders, som i 10 dagar med kost underhållet tvänne målare, som målat på altartaflan, erhöll 1605 3 t:r korn i ersättning. Död sannolikt år 1619.

12. **Oluf Nielsen** (1620-56), f. i Mo, Alsens s:n 1583, enl. grafstenen på Alsens kyrkogård.¹ Förmodligen är han densamme Oluf Nielsen, hvilken uppföres som sogneprest i Beistadens prestegjeld i Trondhjems stift åren 1610-15.² Denne vidimerar näml. ett jämtländskt bref rörande Alsen (DS 5: n. 4027a). Han hade tydligen varit vice pastor i Offerdal någon tid, innan han 1620 af herr Peder, gamell prosten, på öfverhetens befallning insattes till sogneprest, »saavell som thillforne att trage hans kalld aff bönderne». På tinget i Offerdal 11 dec. 1621 sporde fogden Dan. Rasmussen herr Olof i Mo till om det afgudereri, som var gängse i de olaga kapellen i Offerdal. Af undersökningen framgick, att ett par kapell från katolska tiden ännu funnos i skogsbygden, däribland ett vid gården Landöen, hvarest man uppställt några från kyrkorna utkastade helgonbilder och brukat åtskillig vidskepelse. Så hade en barnsängskvinna, som i 8 dagar låg i pina, fått rådet att sända en annan kvinna till därvarande kapell och offra några gåfvor för sin förlossning. Hon gaf ett halskläde, som ännu befanns liggande på en S:t Laurentii bild i kapellet. Detta hade dock skett omkring 23 år förut; kvinnan var död, men hennes man erkände detta. En annan bekände, att han fört ett beläte till Österkiellens kapell, som benämndes »korset». De i trakten boende hade begärt att få behålla samma kapell. »Then beklede billede bleff fördt for retten och

¹ Egendomligt förefaller, att hans v. pastor O. Bertilsson i sina anteckningar uppgifvit hans födelsedag 5 maj 1575 på en fredag på aftnen 2 timmar for solen gick neder, en uppgift, som oakadt sin utförliga bestämdhet ej kan vara riktig.

² *Erlandsen*, Trondhjems stifts Geistlighed s. 261.

siden opbrendt.» Vid allmänna landstinget på Kungsgården 16 febr. 1622 föredrogs ärendet, och domen föll, att nämnda kapell skulle genast nedrifvas; de ännu lefvande, som af vankunnighet brukat någon förargelse i förn:da kapell, skulle stå kyrkstraff och gifva något åt de fattiga, men den som efter denna dag brukade något afgudereri, skulle straffas efter ordinantien. (Jdb.) Herr Olof bodde själf aldrig på prästgården i Offerdal, utan först på Mo, sin fädernegård, till dess han köpte ett hemman i Trång, där han enligt sägen slog under sig hela byn med undantag af en hemmanslott, som ägaren på inga villkor ville afyttra, på grund hvaraf de bägge grannarne stodo på så spänd fot, att de icke kunde förmås att använda samma hink till den gemensamma brunnen i byn. Detta gaf anledning till klagomål, att khden vanhäfdade prästborden i pastoratet och lät Offerdals prästgård alldeles förfalla, sättandes här den ena landbonden efter den andra, »som tröskade omsider säden i hvardagsstugun». Man finner att khdens ständiga vistande i annexet äfven underhöll Alsenbornas gamla missnöje att nödgas sortera under Offerdal som moderförsamling. År 1642 sattes efterträdaren till vicepastor under khdens orkeslöshet, och 1644 fick herr Olof i Trång prostens befallning att hädanefter ingen tjänst förrätta; han fortfor ändock länge därmed. Fick i anseende till sin trohet under krigstiden gården Trång fri från utlagor och utskrifning enl. kgl. bref 24 dec. 1648. Han afled 12 nov. 1656.¹

G. 1) m. *Elin Larsdotter* 2) m. *Märit Hemmingsdotter*, efterlevande.

Barn i 1. giftet: *Måns Olofsson*, bodde i Åkeräng, d. 21/4 1692, begr. i faderns graf; *Nils Olsson*, f. 1624, bodde i Landön, d. 30/1 1706. -

I 2. giftet: *Eline*, g. 14/10 1660 m. Erik Nilsson i Viken, sedan i Hof; *Olof*, döpt i Trång 24/10 1647, antog namnet *Trangius*, komm. i Alsen; *Isak Oluffsen*, f. 1649, bonde i Åsen, d. före 1685; *Kirstin*, döpt i Trång 21/5 1652.

Efter Jämtlands intagande 1644 utn. en *Ravaldus Jonæ* i maj s. å. till svensk pastor i Offerdal, men tillträdde aldrig.

13. Oluf Bertilsson (Bartholini) (1642-69), f. i Angdal i Norge, i anledning hvaraf han stundom kallar sig *Angdalinus*, inskrefs ss. student vid Köpenhamns universitet 3 nov. 1630 och ställde sig under professor Wolfgangs enskilda undervisning. Han var redan i sept. 1636 kapellan hos khden i Sveg Magnus Petri Herdalinus, hvars måg han blef. År 1642 förordnades han på grund af sin företrädares Oluf Nielsens orkeslöshet

¹ Hans grafsten på Alsens gamla kyrkogård bär inskriften: Her hviler hædelig oc vel-lærde mand salig her Ol. [Niel]sen fordom sogne præst i Offerdals giæld i 36 [aar] fød i same giæld Anno 1583 oc hensof i Herren Anno 1656 den 12 november: Hans ganske lifstid var 73 aar. Philip. 1: v. 23. Ieg hafver begierlighed (lyst) til at forløsis (fare herfra) oc vare met Christo.

till kompastor i Offerdal. Kontraktsbestämmelserna uppgjordes 7 febr. 1642 i Trång i närvaro af superint. Petrus Schielderup och Jämtlandsprosten Ol. Drake i Brunflo och innehöllo, att vicepastorn skulle uppbära 2/3 af alla prästerliga intrader, under det att företrädaren behölle 1/3 och disponerade Alsen; vid tjänstebesök i Alsen och Mattmar ägde O. B. bebo Alsens prästgård, och bonden var skyldig att föra honom öfver sjön till Mattmar. Sönd. 15. Tref. s. å. läste prosten upp för församlingen hr Olof Bartol. kollationsbrief. Såsom prästerskapets ombud undertecknade denne riksdagsbeslutet i Sthlm 1647. Då norska hären 1657 inryckte i Jämtland och eröfrade Frösö skans, hvarvid de norska prästernas trohet mot Sverige sattes på hårdt prof, erhöll herr Olof ett 4 sept. 1661 dateradt intyg, att han ensam förberett kommandanten Joen Andersson Myre på anfallet, hvarom han ryktesvis hört. (GLA.) Ända från sin kapellans-tid i Sveg 1636 och sedan i Offerdal förde han noggranna annotationer öfver sina ämbetsförrättningar, hvarigenom dessa i Offerdals kyrkoarkiv bevarade anteckningar kunna betraktas som en ministerialbok för respektive församlingar från en ovanligt tidig period. (Offerdals arkiv ser. E. n. 1.) Khden led mycket af stenplågor, podager och chirager, så att han stundom måste predika liggande till sängs. Hans och hans hustrus porträtt hängde förr i Offerdals kyrka, men det förra är nu försvunnet. Deras gemensamma grafsten af skiffer låg 1882 på kyrkogården, men krossad genom grof vårdslöshet.¹ Han afled 2 mars 1669.

G. 1642 m. *Dorothea Månsdotter Herdalina*, f. 6/2 1618, dotter till khden Måns Petri Herdalinus i Sveg och Elisabeth Jensdatter.² Änkan gifte om sig med löjtnanten vid Jämtl. kavalleri Magnus Christophersson Liliewalk och afled 21/4 1698 i Änge.

Barnen, som kallade sig *Flodalin: Syneva*, f. 1643, g. m. komm. Verner Klangundius i Hackås; *Magnus*, f. 1644 (ej 1646),. döpt 11/8, khde i Berg; *Elisabeth*, f. 1648, g. m. efterträdaren Erik Steuchius; *Pedher*, döpt 1/1 1651; *Margareta*, f. 25/12 1652, g. m. prosten och khden Zach. Plantin härstädes.

14. **Ericus Petri Steuchius** (1670-71), f. i Strängnäs 1643, son af dåv. teologie lektorn, sedermera superintendenten i Hsand Petrus Steuchius. Efter studier för informatorer och i Hsands gymn. blef han student i Upsala 20 okt. 1658 på samma gång som sin yngre broder, sedermera ärkebiskop Math. Steuchius. Aflade profven för filosofiska graden 1663-65, men synes icke ha blifvit promoverad. Kom som med-

¹ Timmerstockar hade rullats öfver grafstenarne på kyrkogården under förberedelserna till en reparation på kyrkans torn.

² Svärmoderns grafsten finnes i Offerdals kyrka.

hjälpare åt företrädaren och predikade här för första gången dominica Invocavit (24 febr.) 1667, blef s. å. pastoris måg och efter svärfaderns död successor 1670. Sannolikt död i början af år 1671.

G. 1/9 1667 m. företrädarens dotter *Elisabeth Flodalin*, sedermera omg. m. prosten och khden i Ragunda Salomon Hofverberg.

Tr.: De integritate textus orig. Vet. Test. continuatio, præ. *J. Edenius*. Ups. 1663. - Thematum trium brevissimorum continens expositiones, præ. *M. Brunnerus*, ib. 1665.

15. **Zacharias Ol. Plantin** (1672-88), f. i Umeå, son till prosten och khden Olof Petri Njurenus. Stud. i Upsala 17 dec. 1642. Vid gymnasiet i Hsand blef han dess förste gymnasieadjunkt 1650 och förenade därmed konsistorienotariesysslan, såsom sedermera blef fallet äfven med de följande gymn. adjunkterna ända till 1781. Han befordrades till græcæ linguæ lektor 1652. Ehuru han räknades såsom en mycket lärd och värtalig man, har man, hvilket redan Tunæus erfarit, ej funnit något lärdomsprof af honom, ej heller bevis för att han promoverats till fil. magister. Dock är intet tvifvel om, att han är den *Zacharias Plantyn*, Suecus, som inskrefs vid Heidelbergs universitet 20 jan 1656, då det vid hans ansökan till Rödö pastorat framhålles att han peregrinerat vid utländska akademier. Åren 1657 och 1664 beklädde han rektoratet vid gymnasiet. I april 1655 inköpte han af kollega Olaus Thomæ för 130 dlr kmt en gård i Hsand.

Efter lång lärareverksamhet hade han önskat erhålla Ovikens pastorat, men dåvarande vice pastorn därst. Hans Drake hade på förhand fått kgl. firmationsbref 6 juli 1670 därå. Detta förtröt gymnasieläraryne i Hsand, hvilka i en skrifvelse 21 febr. 1671 framhöllö, huru mycket större meriter den lärde Z. Plantin, som 18 år varit lektor, hade framför den andre, som för få år sedan varit hans discipel. Den kungliga regeringen förklarade emellertid, att den förra dispositionen ej kunde lätteligen ändras, men utnämnde lektor Plantin till Offerdals pastorat, som nu var vakant. Han tillträdde här 1672. Tillika prost. Såsom sådan utvecklade han ett berömvärdt nit vid grundläggandet af Frösö skola och anskaffande af medel till dess underhåll. Genom utbyte mot kronojord i Offerdal öfverlät han 25 nov. 1676 sitt hemman Stocke på Frösön till kronan, som anslog samma hemman till den nyupprättade skolan under stommefrihet. Han blef äfven af Kon. Carl. XI själf förordnad till skolans inspektor 1679 och innehade inspektoratet till sin död. Såsom prästerskapets ombud undertecknade han riksdagsbesluten 1680 och 1686. Med khden Ol. Bartholini arvingar låg han i en långvarig tvist rörande Offerdals

prästabord. Urban Hjärne omnämner i sin journal det besök han gjorde i Offerdal 1685 hos prostens¹, som afled här våren 1688.

G. 1) m. *Anna Maria Piehl* eller *Piehler*, dotter af Mäst. Julius Piehler, en tysk, hvilken med sin hustru Gertrud bodde i Hsand ss. regementsfältskär vid öfverste Thomas Gerfelts regemente.²

2) m. *Margareta Flodalin*, dotter till khden Ol. Bartholdini n. 13; d. 20/10 1692.

Barn i 1. giftet: *Olof Julius*, fil. mag., rektor i Landskrona 1687, khde i Gerdslöf och Önnerup, Skåne, 1689, begr. 3/1 1696; *Maria Magdalena*, g. m. kapellanerna Ol. Trangius och P. Randklef i Alsen; *Gertrud (Gertken)*, f. 1668, g. 1/11 1693 m. löjtnant Gabriel Falck, änka 1701, d. i Rise 26/4 1740; *Elisabeth*, f. sept. 1670 i Hsand, g. m. eftertr. prostens Abr. L. Burman.

16. Mag. **Abraham Laur. Burman** (1689-1737), f. i Bygdeå 7 nov. 1656, son till khden Lars Burman därst. Åtnjöt undervisning dels af adjunkterna i prästhuset, dels af fadern själf, sändes hösten 1667 till Hsands skola, uppflyttades 1671 i gymnasiet och blef med hedrande vitsord inskrifven som student i Upsala 27 nov. 1675. Han uppehöll sig där på sitt modernearf och medelst konditioner, bland andra hos antikvarien Joh. Hadorph i hela 5 år. Efter aflagda akad. prof blef han vid den ansenliga promotionen 15 dec. 1685 filos. mag., den 8:de i ordningen af 50 magistrar. Våren 1686 reste han landsvägen hem till Bygdeå för att öfvervaka arfskiftet efter fadern och ordna om styvmoderns affärer, företog därpå en färd öfver Torneå till Finland, hvilken var afsedd att därefter utsträckas till Estland och Lifland, men vägarne osäkerhet föranledde honom att från Åbo sjöledes direkt begifva sig till Stockholm och något senare på hösten s. å. till Upsala, där han åtnjöt gästfrihet hos ärkebiskop E. Benzelius, som var en god vän till hans fader. Följande vår 1687 utnämndes han till räntmästare vid Upsala universitet och erhöll kallelse till en matematikprofessur i Pernau, men afböjde detta anbud. I okt. s. å. kallades han af fältmarskalken grefve Christian Horn till huspredikant och prästvigdes med Hsands konsist. tillstånd 21 dec. 1687 i Vaksala kyrka af ärkebiskop Benzelius. Då Offerdals pastorat genom prostens Plantins död blef ledigt, och konung Carl därvid behagade för sorgehuset förklara sin kungl. ömhet, befallde han Hsands konsist. »att gifva förslag på en lärd och skickelig man, som ock thet til någon tröst komma måtte». Abr. Burman blef ensam föreslagen och i okt. 1688 till khde utnämnd. Han gjorde här 13 jan. 1689 sin introduktionspredikan och 26 maj sin inträdes-

¹ Se Nya Sv. Bibliotheket, utg. af *Giörwell* 1:2 1762, s. 256.

² Plantins första fru har orätt uppgifvits ss. dotter till en tysk ryttmästare Alexander Magn. Ziedler.

predikan. En bland hans första åtgärder var att upplägga en ordentlig kyrkobok i församlingen. Under sin långvariga pastorala verksamhet visade han sig vara en utmärkt kraftig och nitisk herde, utnämndes till prost i Jämtlands norra kontrakt och beklädde inspektoraret öfver Frösö skola, hvilket uppdrag redan inflöt i hans khdefullmakt och som han med intresse skötte till 1710. Predikant på prästmötet i Hsand 3 febr. 1694 och prästerskapets ombud på riksdagen 1697. Han uppträdde med mycken myndighet, till och med mot konsistoriet, hvilket i sitt förhållande till honom visade undfallenhet. Han förbättrade mycket prästbordet och visade sig mycket mån om kyrkornas vidmakthållande och prydnad, sålunda insattes hvalf både i Offerdals och Alsens kyrkor. Till den förra skänkte han en präktig altarskrud, en åttkantig silfverkanna om 64 lod, m. m. Han var en förmögen man och åtnjöt stor vörndad inom landskapet. Som han ej var stark till hälsan, kände han sig under de första åren ej fullt väl i det kalla jämtländska klimatet och var nära döden 1692, men tillfrisknade och lefde till den 4 aug. 1737, då han efter en vacker dödsberedelse afsomnade nära 81 år gammal såsom senior i stiftet. Begrafningen försiggick 12 jan. 1738. Likpredikan hölls af superintend. Sternel öfver texten Ps. 73 v. 28, som den aflidne själf valt.

G. 24/2 1690 m. *Elisabeth Plantin*, företrädarens dotter, som afled långfredagen 4/4 1740 på Åberg i Alsen, begr. af prosten H. Tideman i Rödön 17/8 s. å. Hon prisades för sin gudfruktighet och lämnade mången tröst och undervisning åt sina församlingsbor, de fattiga vittnade om hennes gifmildhet, hvilken dygd hon äfven uppmuntrade och lärde sina barn. Makarnes grafsten och porträtter finnas i Offerdals kyrka.

Barn: *Catharina*, f. 19/1 1691, g. 9/3 1714 m. prosten Nils Sundius i Nora; *Anna Maria*, f. 14/10 1692, g. 2/2 1711 m. kaptenen vid Hälsinge regem. Erik Lundman; *Elisabeth*, f. 29/7 1694, g. 1) m. reg. pastor vid Österbottens reg. Johan Granqvist, 2) 30/1 1732 m. dragonen P. Frisk; *Abraham*, f. 4/6 1696, faderns efterträdare; *Zacharias*, f. 1/11 1698, d. 8/12 s. å.; *Magdalena*, f. 18/1 1700, g. 9/2 1720 m. häradshöfd. i Karelen Jean Frese; *Christina*, f. 21/9 1701, g. 1) 6/1 1719 m. khden i Malax, Österb., Anders Gädda, 2) m. prosten i Kemi Erik Frosterus i hans 4. gifte; afled hos sin måg prosten E. Rhen i Piteå 15/9 1778; *Lars*, f. 21/6 1704, tullnär i Nådendal, d. ogift 1736; *Margareta*, f. 26/5 1707, g. 1) 24/6 1730 m. regem.past. Johan Drake, 2) 1736 m. komm. Nils Bidenius, sedan khde i Anundsjö; *Olof*, f. 30/4 1709, v. bibliotekarie i Upsala, professor, sist khde i Offerdal n. 18; *Zacharias*, f. 23/12 1710, löjtnant i holländsk tjänst, d. utrikes; *Jacob*, f. 2/10 1712, kammarskrifvare i Krigskollegiet, d. 12/4 1736, begr. i St. Clara kyrka.

Tr.: De apotheosi, præs. *J. Columbus*, Ups. 1683. - De demonstrationibus practis moralibus, præs. *N. Wolff*, ib. 1685. - Sv. Bröllopsv. till prof. P. Holm och Anna Jöransdotter, Ups. 1679, d:o till pred. P. Graan och Marg. Jurvelia, Piteå 1681. Af Liten Bekant. - Ecclesiæ Norlandicæ lætitia, cum M. Matthias Steuchius . . . constitueretur Superintendens. [Ups. 1683.] - Grafverser öfver fil. kand. Nic. Vibonius,

begr. i Ups. 1685, aktuar. i Antikvit. koll. E. L. Wennæsius, Gefle 1685, assistentråd. Mårten Sohm 1687.

[Litt.: Likpred. af superint. *N. Sternel*, personalier af prost. *Henning Tideman*.]

17. Mag. **Abraham Abr. Burman** (1738-50), f. 4 juni 1696 i Offerdal, företrädarens son. I hemmet erhöll han först undervisning af adj. Jöns Bremming, intogs i Frösö skola 1705, i Hsands 1707 och blef stud. i Upsala 7 jan. 1714, promov. fil. mag. 18 juni 1719. Kallad af fadern, prästvigdes han i Riddarholmskyrkan i Sthlm af biskop G. Wallin till adj. i Offerdal. Redan 17 okt. 1721 inkom Offerdals församlings vocations-skrift att få mag. A. A. Burman till faderns efterträdare. Konsist. hyste stora betänkligheter häröfver, isynnerhet som han ej var så åldrig, att han som andra finge tjäna sig upp, häldst som han vid akademien ej varit öfver 5 år o.s.v.; icke desto mindre kunde Konsist. ej annat än i anseende till prostens långliga tjänst, berömliga förhållande och församlingens vocation saken Kgl. Maj:t i underdånighet andraga. (Hdpr. 25/10 1721) Denna ansökan afslogs af Kgl. regeringen 17 nov. s. å., men 1726 utn. han till v. pastor och 1732 stadfästes hans fullmakt på pastoratet. Under faderns lifstid fick han Mattmar socken till underhåll. V. prost 1734 och ordin. kontraktsprost öfver norra prosteriet 1737. Han installerades af superintend. Sternel 15 jan. 1738. Orator vid prästmötet i Hsand 1736 öfver ämnet *De Christo*, v. præses vid 1742 års prästmöte, prästerskapets fullmäktig vid riksdagen 1742 och »förestod denna syssla med särdeles distinction» samt presiderade vid 1750 års prästmöte med största beröm de Deo unitrino. Liksom sin fader nitälskade han för prästbordets uppodlande och var härutinnan ett föredöme för orten. Under en hemresa från Hsand, där han genom en brunnskur sökt återvinna sin hälsa, afled han i Torps prästgård 16 okt. 1750. Begrofs 22 jan. 1751 af prosten H. Tideman. Hans stoft hvilar i ett särskildt uppbyggt grafkor på Offerdals kyrkogård.¹ En runa nämner honom såsom en patriot i riket, en hedersman i landet, en prydnad ibland präster, en Herrans ängel i kyrkan, en mild fader i huset, en christen i lefvernet, hvars tidiga död beklagades af vänner och kände, ända till de arma lappar i fjällen.

G. 1) 5/2 1727 m. *Susanna Magdalena Wargentin*, dotter till khden i Sunne mag. W. Wargentin och hans första fru Susanna Flachsenia; d. i barnsäng 25/9 1734, begr. af rekt. A. Bång m. tryckt predikn. 13/10 s. å.

2) 14/1 1736 m. *Maria Magdalena Stridsberg*, f. 18/4 1714, dotter af häradshöfd. assessorn Håkan Stridsberg och Margareta Vendla Teet. Makarnas porträtt, målade 1749 af Carl Hofverberg, förvaras i Offerdals kyrka. Prostinnan

¹ Grafstenens inskrift är mer än fyndigt vald: Och Herran ropade: Abraham Abraham och han sade: Si här är jag, Herre. Gen. 22:11.

gifte om sig m. borgmäst. i Hsand, lagman Martin Lundeberg; åter änka 1779, afled hon på Kungsnäs i Jämtland 1/6 1785.

Barn: *Abraham Wilhelm*, f. 4/1 1728 i Offerdal, bergmästare i Västernorr., d. 6/1 1791; *Jacob*, f. 5/2 1729, d. ss. student 6/4 1749 i Älfkarleby; *Elisabeth*, f. 14/4 1730, d. 27/10 1743; *Lars*, f. 22/1 1732, landtmätare, d. 11/5 1790 i Undersåker; *Susanna Christina*, f. 12/9 1733, d. 14/10 s. å.; *Olaus* och *Benonius*, ff. 25/9 1734, dd. 14 dagar efter födelsen.

Tr.: De coenobiis Birgittinis continuatio, præ. *Ol. Celsius*. Ups. 1717. - De venatione, heroicæ virtutis tirocinio, præ. *F. Törner*, ib. 1719. - Sv. bröllopskväden vid hans systrars bröllop Nils Sundius m. Catharina Burman 9/3 1714 och Anders Gädde m. Christina Burman 6/1 1719 af A. A. B.

18. Mag. **Olof Abr. Burman** (1752-59), f. i Offerdals prästgård 30 apr. 1709, broder till företrädaren. Intogs i Frösö skola 1718, kom till Hsands gymn. 1723 och inskrefs i Upsala univ. studentmatrikel 1 febr. 1726; promov. fil. mag. 15 juni 1731 tillika med 84 andra fil. kandidater, utn. 4 maj 1735 till docens och fick s. å. anbud att blifva professor vid Åbo akademi; erhöill 18 maj 1737 fullmakt ss. vice bibliotekarie vid Upsala universitetsbibliotek. Stod åren 1739, 1743 och 1746 på förslag till poeseos professuren och 1747 till professuren i grekiska. Från vice bibliotekariebefattningen, hvilken han ej skötte till professorernas fulla belåtenhet, tog han 1744 afsked för sjuklighet med förbehållen rätt att undervisa ungdomen och att vid ansökningar få räkna tur och anciennitet.¹ Han hugnades 7 jan. 1748 med professorstitel. När den afhållne prosten Abr. A. Burman aflidit, hade lektorn i Hsand N. Granbaum hoppats att erhålla pastoratet, men prof. Ol. Burman sökte och vann pluralitet, »nomen Burmanianum» var både gammalt och kärt i Offerdal. Han blef sålunda sin broders efterträdare ss. khde 11 mars 1752, kontr. prost 21 mars 1753 och förestod berömligen sina båda ämbeten. Genom hans drift och omsorg erhöill Offerdals kyrka sitt första orgelverk och Alsens kyrka ombyggdes och utvidgades. Presiderade vid prästmötet i Hsand 1758. På en resa till Gregoriemarknaden på Frösön råkade han falla och stötte sig i sidan så lifsfarligt, att han under hjärtsprång och konvulsioner 21 mars 1759 afled i sin svåggers, rektor Ol. Genbergs bostad på Stocke. Begrofs 8 apr. af prosten Tideman. Han var en vältalig, ömhjärtad och behaglig man. Under sin Upsalatid var han på grund af sin versifikatoriska talang synnerligen anlitad att vid offentliga eller enskilda tillfällen på latin eller svenska tolka både glädje och sorg. I Alsen byggde han upp en stuga för sitt bibliotek, hvilken kvarstod ännu i slutet af 1800-talet. Auktion på hans stora boksamling hölls 7 okt. 1760.

¹ *Annerstedt*, Ups. Univ. historia D. 3:1, s. 123.

G. 1737 m. *Maria Justina Reftelia*, dotter till lagmannen, professor J. Reftelius i Upsala och Justina Schultin. Hon afled i Offerdal april 1774.

Barn (alla födda i Upsala): *Elisabeth Justina*, f. 28/7 1738, g. 29/9 1762 m. sin kusin landtmät. Lars Burman i hans 1. gifte, d. 5/5 1765 på Alsens prästbord; *Susanna Maria*, f. 29/10 1739, d. begr. i Vaksala kyrka 2/3 1740; *Fale*, f. 7/3 1741, akademifogde, stadsingenjör, d. 28/10 1816 i Upsala.

Tr.: De quatuor mundi ætatibus, aurea, argentea, ænea & ferrea, p. 1, 2 præ. *L. Arrhenius & M. Asp*, Ups. 1729, 31. - De epistolis Christi animatis, ex 2 Cor. 3:3, ipse præ. ib. 1751. - Poetica juvenilis, in usum scholarum Sueciæ adornata, una cum introductione quadam brevi de carminis heroici & elegiaci compositione, nec non indice præcipuarum vocum, quarum in pronuntiatione vulgo peccatur. Ups. 1733; ed. altera ib. 1741 (använd i rikets skolor och gymnasier). - Plausus septentrionis [latinsk oration på vers vid Adolf Fredriks och Lovisa Ulrikas bröllop i Sthm 11/10 1744.] Holmiaæ. 4:0. - Tal på svensk vers vid kronpr. Gustafs födelse 1746. - Poëtiske tankar, åm wetenskapers uppkåmst och hinder, 1. 20 febr. 1750. Ups. - Minst ett 40-tal tryckta bröllops- och begrafningskväden dels på latin, dels svenska med hans namn eller sign. O. A. B. under åren 1730-50 äro kända. - Dessutom sysslade han med utarbetande af ett vidlyftigt Lexicon poeticum, hvars öde är obekant.

19. Mag. **Olaus Jonæ Genberg** (1761-75), f. 20 jan. 1714 i Sundsvall, son till råd- och handelsman Jonas Genberg och Sara Bidenia, komm.-dotter från Tynderö. Kom till Hsands skola 1721, stud. i Upsala 22 sept. 1730, promov. fil. mag. 5 juni 1740, prästvigd 13 dec. 1741 till v. past. i Selånger och där nådårspräst; biskopsadj. i Säbrå 1744, där nådårspred.; högmässopred. i Hsand 1748, åtföljde superint. Kiorning 1749 på visitationer ss. v. konsist. notarie; konrektor 1751, v. lektor i matem. 1752-53, gymn.adj. och konsist. notarie 1753; utn. rektor vid Frösö skola 16 mars 1754, tilltr. i slutet af apr. s. å.; khde i Offerdal 17 maj 1760, tilltr. 1 maj 1761; utn. till prost 1765. Prosten Genberg erhöll af konsist. i Hsand det viktiga, men kanske ej så angenäma uppdraget att anställa visitationer i Lillherrdal och angränsande församlingar i Härjeådal, där del svärmiska rörelserna, som i början af 1770-talet utgingo från den s. k. Bång-Karin och senare ledde till komm. Mårten Thunborgs afsättning, begynt taga fart. Att han samvetsgrannt, liksom i sin öfriga ämbetsmannaverksamhet, sökte fullgöra uppdraget kan man icke förneka, ehuru det ej kunde vara de skyldige till behag och han därför blef föremål för klander. - Under prostens tjänstetid och genom hans försorg uppbyggdes Offerdals nuvarande kyrka; Mattmars kyrka utvidgades och Alsens försågs med prydnader. Både såsom rektor för Frösö skola och som khde och prost räknades han bland de dugligaste och framgångsrikaste. Afled af tärande plågsam sjukdom och 2 juni 1775.

G. 4/10 1750 m. *Märta Elisabeth Kenzelia*, dotter af prosten Ol. Kenzelius i Nordingrå. Som änka köpte hon ett hemman Bye i Mattmar och bosatte sig

där, men sålde det och flyttade tillbaka till Offerdal. Bruten af gikt kunde hon till sist ej röra sig utan kryckor och afled i Rösta 2/1 1805, älskad och vördad.

Barn: *Olaus*, f. 11/7 1751 i Nordingrå prostgård; *Sara*, f. 25/7 1752, g. m. eftertr. prosten Nordenström; *Jonas*, f. i Hsand 26/2 1754, handl. i Västerås, d. där 9/12 1798; *Margareta Elisabeth*, f. 22/3 1755 i Nordingrå; *Märta Lisa*, f. på Frösön 18/8 1756, d. s. d.; *Märta Maria*, f. 26/12 1757, d. ogift i Offerdal 17/2 1824; *Olof Johan*, f. 9/8 1759; *Gertrud*, f. 11/10 1760, g. 1) m. furir Richman, 2) 26/8 1787 m. handl. Carl Hellström i Västerås, d. därst. 13/4 1801; *Carl*, f. 19/1 1762 i Offerdal, khde i Torsåker; *Johan Fredrik*, f. 13/4 1764, d. 21/8 1765; *Anna*, f. 27/10 1765, d. ogift i Torsåkers prästg. 9/11 1843; *Barbara Christina*, f. 3/5 1767, d. ogift i Torsåker 16/10 1816; *Fredrika*, f. 6/5 1770, d. 1782.

Tr.: De differentia inter durationem entis infiniti et finiti, præs. *S. Klingenstierna*. Ups. 1736. - De meditatione rite instituenda, præs. *P. Ullén*, ib. 1739. - Probstens mag. *O. Genbergs* hållne visitationsprotocoll i Tännäs annexe och Ljusnedahls bruks församlingar angående det i Lillherjeådahl började swermerie den 9 Martii 1772 (bifogadt Sweg och Lillherjeådals häradsrätts undersökning den 10, 11, 12 och 13 Dec. 1771... Gefle 1772. 4:0).¹ - Berättelse om en järf eller filfras, som blifvit fångad, då han var unge, och sedan på andra året uppfödd (i Vet. Akad. handl. 34, 1773).

20. Mag. **Olof Nordenström** (1779-1819), f. 24 apr. 1738 i Sundsjö s:n, son till kronolänsman Nils Nordenström och Anna Månsdotter Nordin. Efter studier i Frösö skola och Hsands gymn. stud. i Upsala 1761, uppehöll sig där och på konditioner, särskildt ett par år i Bygdeå hos morbrodern fältprosten C. M. Nordin, där han handledde dennes bägge söner, den blifvande landshöfdingen Joh. Magnus och biskopen Carl Gustaf. Promov. till fil. mag. i Upsala 1767, prästv. i Upsala 25 juni 1770 till huspredikant hos generalguvernören grefve F. C. Sinclair, aflade past. ex. 3 dec. 1773, v. pastor vid Stora barnhuset i Sthm 1774 med åtföljande skolinspektion och själavård öfver fångarne i Smedjegården; efter aflagd profpredikan utn. till tjänstg. hofpredikant hos hertig Carl 17 jan. 1777; tillika kateket i Sthm för staden mellan broarna, Kungsholmen och Norrmalm. Utn. khde i Offerdal 20 dec. 1777, tilltr. 1 maj 1779, v. kontr. prost 1780 och ordin. kontr. prost i Jämtl. norra kontr. 8 dec. 1785, opponent vid prästmötet i Hsand 1784 och v. præses vid 1791 års prästmöte. Ehuru svag till hälsan var han en god lärare och ordningsman, en gästfri och redlig medmänniska. Blef i juni 1818 jubelmagister. Efter att de 9 sista åren ej kunnat göra tjänst afled han 3 april 1819, nära 81 år gammal.² En broder var khde i Refsund.

¹ Som motskrift utkom: Wälmenta anmärkingar öfver probstens mag. Olof Genbergs hållne visitations-act . . . Gefle 1774. 8:0.

² Genom sockenstämmobeslut 10 sept. 1854 inköptes från prosten Nordenströms arvingar en mera ovanlig inventariesak till Offerdals prästgård, näml. den s. k. Gästbodsbullan, en svarfvad trävril rymmande 14 kannor med tennbeslag och vidhängande silfverplåtar. Ursprung-

G. 1) 20/4 1778 m. *Sara Genberg*, företrädarens äldsta dotter, d. 23/2 1798, begr. 15/4 af khden Gerdin i Sunne.

2) 6/1 1801 m. *Christina Magdalena Huss*, dotter af khden E. Huss i Hamnerdal; afled hos sin måg kronofogden E. Dalén i Lit.

Barn i förra giftet: *Olof*, f. 23/2 1779, bankosekreterare i Sthm, d. 1825; *Nils Magnus*, f. 25/6 1780, en tid bokhållare på Sörfors hos brukspatron N. Nordberg. d. 5/4 1807 i hemmet; *Carl Gustaf*, f. 4/9 1781, stud. 1799, handl. i Trondhjem, rik genom gifte m. Nella Gojee, d. 1835; *Anna Märta*, f. 24/11 1782, g. 1810 m. komm. And. Hasselgren i Tuna-Stöde; *Elisabeth Margareta*, f. 26/8 1784, g. 12/1 1815 m. khden i Hede J. C. Ruuth; *Sophia Christina*, f. 11/9 1785, g. 12/1 1815 m. handl. i Trondhjem Erik Falck, omg. 6/11 1818 m. khden i Sveg Edvard Forslöf; *Johan Magnus*, f. 14/1 1788, komm. i Säbrå; *Sara Maria*, f. 21/5 1790, g. 18/1 1816 m. khde Joh. Ax. Huss i Fredrika; *Fredrika*, f. 1792, d. 6/4 1794. - I senare giftet: *Fredrika Magdalena*, f. 8/4 1802, g. m. kronofogden Erik Dalén, d. 1/5 1848 i Lit; *Erik Salomon*, f. 24/8 1804, v. häradshöfding, bosatt i Åtvidaberg, Österg., d. 16/12 1882; *Daniel*, f. 28/7 1806, handl. i Norge, folkskolelärare, d. 11/7 1853.

Tr.: Saguntiorum extrema in extremis, præs. *P. Ekerman*, Ups. 1764. - De more veterum sacra faciendi in montibus, præs. *J. Floderus*, ib. 1767.

21. Mag. **Johan Olof Arbman** (1821-30), f. 25 sept. 1780 på Wifors bruk i Hamrånge s:n i Gästrikland; fadern Per Arbman, inspektor därstädes, var från Arbrå i Hälsingland, modern Cajsa Lena Ekeberg. Endast treårig vid faderns död, upptogs han som fosterson af en farbroder Matthias, inspektor vid Axmars, sedan vid Graninge bruk, hvilken bekostade hans uppfostran. Genomgick Hsands skola och gymn., stud. i Upsala 1800, efter fullbordade gradualstudier prästv. 6 juli 1805 till past. adj. i Tuna, promov. fil. mag. i Upsala 16 juni 1806. Hans grundliga kunskaper, snarfyndighet och kvickhet var känd i promovendis krets, och en af dem skref om honom vid detta tillfälle:

Du är bland filosofherne
i det Norrländska starka bandet,
Och synes mig åtminstone
för god att gå adjunkt på landet.

I Tuna, där han blef måg i prostgården, stannade han till år 1810, då han utn. till skolmästare och tillika aftonsångspredikant i Sundsvall, hvilka tjänster han skötte med utmärkt nit och oförtrutenhet. Utn.

ligen synes denna bål gått i arf inom Burmanska familjen. Den utgör ett praktexemplar af en urgammal jämtländsk slöjd, som bottnar djupt i medeltiden. Det må till forskares gagn meddelas, att i det ståtliga testamente, som det norska riksrådet Jon Martinsson d. 14 juli 1400 uppsatte vid sin tilltänkta pilgrimsresa till Rom, han bland andra dyrbara gåfvor äfven förärrar en sin gode vän Her Amund Bolt *en trebolle, som Jaemte bolle heeder*. (DN 16: n. 42).

khde i Undersåker 10 dec. 1817, tilltr. 1 maj 1818, kallad till 4:de profpred. i Tuna 1818 men erhöill ej pastoratet. Sökte därefter det lediga Offerdals pastorat, erhöill därå fullmakt febr. 1820 och tillträdde följande år. Stiftsfullmäktig vid 1823 års riksdag, prost öfver Jämtlands norra kontrakt 1824. Vid afvittringen under prosten Arbmans tid 1825 förlorade prästbordet en ända från 1500-talet det tillhörig äga, Hällänget, som Kaxåsens byamän falskeligen föreburo sig för 50 år sedan afstått till prästgården mot villkor att vid kyrkhelgarne njuta fritt kvarter och förtäring i prästgården och nu fordrade, att den skulle återgå till byn. Prosten Arbman godtog detta kraf mot vedergällning för där verkställd uppodling. När man sedan kom under fund med det falska påståendet, söktes häri ändring, men Kon. Befallningshafvande kunde ej till pröfning upptaga saken. Prosten var af ett öppet, gladt lynne, gästfri och fryntlig, men rätt häftig till sinnet, hvilket stundom föranledde svåra brytningar med församlingsborna. Genom ett mera stillasittande lif ådrog han sig mot slutet sjuklighet och aflod 13 maj 1830. Hans predikningar voro något påverkade af tidens neologi.¹

G. 2/10 1808 i Tuna m. *Sophia Johanna Dillner*, dotter af prosten i Tuna Erik Johan Dillner. Af ett känsligt tungsint lynne, och träffad af många smärtsamma pröfningar försjönk hon efter makens död i djupt svårmod och aflod hos sin broder Johannes Dillner, då khde i Funbo, Upland, 9/6 1836.

Barn: *Johan Teodor*, f. 13/8 1809 i Tuna, stud. i Upsala 1829, begaf sig till sjös 1831 på hvalfångarefartyg, sedan ej afhörd; *Katarina Sofia*, f. 7/3 1811, d. 15/10 1815; *Louisa Augusta*, f. 7/3 1813, drunknade under en sjöresa från Sthm till Sundsvall i okt. 1835, ogift; *Hilda Gustava*, f. 5/12 1814, g. 17/10 1838 m. bruksbyggmäst. vid Matfors Per Christian Dahlberg, änka 1877; *Erik Emanuel*, f. 15/5 1817; sjökapten, sedan bryggeridisponent i Köping, d. därst. 1890; *Ernst*, f. i Undersåker 2/11 1818, khde och kontr. prost i Sunne; *Sofia Elisabeth*, f. 25/10 1820, g. 24/6 1840 m. inspektör Lars Frykholm på Matfors, d. i Åsele prästg.; *Gottfrid*, f. 14/6 1822 i Offerdal, apotekare och rådman i Köping, d. å Bergsäng vid Nora stad 11/5 1889.

Tr.: *Collectio monumentorum historiam Svecanam illustrantium*, p. 15, præs. *J. F. Neikter*. Ups. 1803. - Diss. antiquor. de partibus virtutis doctrinæ locum in Ethica vindicans, præs. *D. Boethius*, ib. 1806.

22. Mag. **Per Nordenmark** (1833-53), f. 22 juli 1775 i Nordingrå s:n, Bindböle by. Föräldrar: kyrkovärden och hemmansägaren Nils Eriksson och Brita Persdotter. På grund af faderns fattigdom begynte han sent sin skolgång i Hsand, men drog sig fram medelst undervisning åt andra, så att han våren 1799 aflade studentex. i Upsala. Här vistades

¹ *C. J. E. Hasselberg*, Ernst Arbman och den jämtländska väckelsen på hans tid. Sundsvall 1923, s. 12.

han nu ett år, hvarunder han genom att bebo ett kallt och dragigt rum och genom otjänlig föda ådrog sig ett reumatiskt lidande, som gjorde hans ålderdom synnerligen smärtfylld. Prästv. 21 sept. 1800 till nådårs-pred. i Vibyggerå, återvände han 1803 till Upsala, erhöll akademisk kon-dition hos en änkefriherrinna Taube samt promoverades efter fullbordade gradualstudier till fil. mag. 14 juni 1806. Missiverad till adj. i Torsåker s. å. och i Arnäs 1808, utn. han till extra komm. i Dal 1809 samt erhöll i aug. 1820 fullmakt som komm. i Torsåker; på församlingens ansökan fick han K. M:ts tillstånd att bo kvar i Dal, ehuru han rätteligen bordt flytta till Ytterlännäs. Aflade past. ex. 1822, erhöll vice pastors namn, heder och värdighet sept. 1829; utn. 26 juli 1831 till khde i Offerdal, tilltr. 1 maj 1833, honor. prost 3 aug. 1836. Han var en utmärkt prästman, ägde musikaliskt sinne och mekanisk konstfärdighet och lär tidigare än Johannes Dillner uppfunnit ett »Psalmodikon». Men enligt hvad en af hans efter-trädare antecknat synes det förtroende, som han i rikt mått åtnjutit i de församlingar, han tidigare tjänt, ej kommit honom till del i Offerdal. Hans förslag och förordade reformer, som han i församlingsärenden framlade och med öfvertygelsens värme häfdade, mottogos ofta med miss-tänksamhet och öppet motstånd, och det smärtade honom djupt ända till tårar, att folket i allmänhet icke förstod, att han så hjärtligt ville dem väl. Prosten Nordenmark afled 5 apr. 1853.

G. 18/2 1813 m. *Sofia Magdalena Tillroth*, f. 1790, dotter af tullförvalt. i Hsand Nils Tillroth och Brita Magd. Eurenus; d. i Östersund 17/11 1872.

Barn: *Nils Oskar*, f. 30/11 1813, kapellpred. i Hotagen; *Brita Sofia*, f. 14/8 1815, g. 1839 m. kapten Christian Aspgren, änka 1870; *Lovisa Ulrika*, f. 25/3 1818, g. 3/5 1840 m. kapten Per Gustaf Palmcrantz, d. 5/2 1893 på Vigge i Berg; *Per Johan*, f. 22/11 1823, sergeant vid Jämtl. fältjägare, d. i Offerdals prästg. 29/3 1838, 15 år.

Tr.: De religione Indorum, p. 1, præs. *J. S. Hofverberg*, Ups. 1800. - Ad notionem principii honestatis illustrandam meditata, præs. *D. Boethius*, ib. 1806. - Anmärkingar öfver det 1828 utkomna förslag till Kyrkolag och Ordning för svenska församlingen . . . uppsatta af P. N-m. Sthm 1831.

Efter prosten Nordenmarks död afskildes Alsen med Mattmar till eget pastorat.

23. **Johan Erik Nordenberg** (1857-58), se khdar i *Boteå* n. 17.

24. Dokt. **Jakob Albert Englund** (1860-70), se khdar i *Neder-Luleå* n. 33.

25. **Olof Abraham Staaff** (1870-1903), f. 13 sept. 1822 i Lill-herrdal, son till khden P. Staaff i Rödön. Efter studier i Frösö skola och

Hsands gymn. stud. i Upsala 2 juni 1843, prästv. 16 juni 1847 till adjunkt i Rödön hos fadern, där t. f. pastor juli 1851-1 maj 1857, då han tillträdde brukspredikantbefattningen vid Ljusnedal, hvarifrån han erhöll afsked sept. 1862; aflade past. ex. 23 sept. s. å., t. f. pastor i Torp under khdens vistelse på riksdagen, past. adj. i Stöde 1 febr. 1864, d:o i Ljustorp 20 juli s. å., där t. f. pastor 9 aug. 1865 under ordinariens frånvaro ss. statsrevisor, t. f. predikant vid länscellfängelset i Hsand 28 okt. 1865, tillika v. adj. vid Hsands lärov. vt 1866-vt. 1867. Utn. khde i Lillherrdal 3 maj 1867, där t. f. nådårspred. fr. 1 nov. s. å. och tillträdande pastor 1 maj 1868. Khde i Offerdal 28 nov. 1870, tilltr. genast. Af majoriteten bland sina ämbetsbröder valdes han till kontraktsprost efter P. Åström 1884, hvilket från motpartens sida föranledde en del nedsättande omdömen om honom, på hvilka han i en insänd tidningsartikel afgaf ett synnerligen värdigt svar (Jämtlandsposten.) Han innehade prostämbetet till 29 febr. 1888. Afled 21 juli 1903. Sommaren 1906 restes på Offerdals kyrkogård en minnessten öfver honom såsom verksam nykterhetskämpe.

G. 26/6 1856 m. *Sofia Forsgrén*, f. 16/8 1824 i Ljusnedal, dotter till P. Forsgrén, direktör vid Elfdalens porfyrverk, och Hedda Margareta Berg, d. 15/6 1907 i Hällänge.

Barn: *Anna*, f. 1857 i Ljusnedal, d. s. å.; *Anna Hedvig Sofia*, f. 9/5 1858; *Petra Kristina Abrahamina*, f. 1/6 1859, g. 21/7 1895 m. landsfiskal Anders Kjelsson; *Per*, f. 1861, d. 2/8 1864; *Amalia*, f. i Torp 13/10 1862, d. 3/8 1877; *Abraham*, f. 20/4 1864 i Stöde, landsfiskal, t. f. lappfogde; *Per*, f. 12/4 1868 i Lillherrdal, tullförvaltare i Söderhamn 1920.

26. Carl Otto Fredrik Wimmercranz (1906-), f. i Hsand 19 jan. 1859, föräldrar: lektorn Adolf Fredr. Wimmercranz och Ida Justina Helena Häggblad. Afgångsex. i Hsand 6 dec. 1877, stud. i Upsala ht. 1878, teol. fil. ex. 28 maj 1880, efter några vikariat vid skolor teol. kand. ex. 31 jan. 1885, prästv. i Hsand 6 apr. 1885 och v. pastor i Mo till 15 jan. 1887; genomgick profårskurs i Sthm vt. och ht. s. å.; past. adj. i Tuna jan.-apr. 1888, v. komm. i Vemdalen apr.-aug. s. å., befullm. komm. i Vemdalen 27 dec. 1887, tilltr. 1 sept. 1888; utn. khde i Alsen 29 apr. 1893, tilltr. 1 maj 1895, men tillförord. v. pastor 1 aug. 1893; utn. till khde i Offerdal 16 apr. 1904, tilltr. 1 maj 1906. Kontr. prost öfver Undersåkers kontrakt 1920.

G. 1) 8/4 1888 m. *Anna Vilhelmina Ortman*, f. i Umeå 20/2 1861, dotter till tullöfveruppsyningsman Klas Johan Ortman och Johanna Wallander, d. 14/11 1904.

2) 19/8 1906 m. *Julia Ulrika Nyberg*, f. i Åsarne 4/5 1880, dotter till jägmästaren i Härjedalens revir Johan Aug. Nyberg och Maria Ulrika Stadin.

Barn i förra giftet: *Sylvia Maria*, f. 15/1 1889 i Vemdalen, folkskolelärarinna; *Viola Fredrika*, f. 27/5 1891, d. 22/3 1895; *Elna Alexia*, f. 23/5 1894 i Alsen, missionär; *Fredrik Alexis*, f. 23/2 1896, juris kand. 1920, advokat; *Tora Helena*, f. 3/2 1899, småskolelärar:na. - I senare giftet: *Anna Viola*, f. i Offerdal 29/10 1909; *Ida Julia*, f. 6/11 1911; *Ottar August*, f. 27/10 1915; *Ale Julius*, f. 27/3 1917; *Karl Adolf*, f. 28/10 1919.

Tr.: Om dekalogen eller Tio Guds bud, afh. för lekt. Hsand 1891. - Förteckning öfver Offerdals kyrko-arkiv med utdrag ur handlingarna. Östers. 1910. - Minne från Offerdals kyrka. Anteckningar om gamla och nya kyrkan i Offerdal, ib. 1911. - Anteckningar ur Offerdals kyrkoarkiv om Offerdals församling (i Från ådalar och fjäll 1917, s. 95-105).

KOMMINISTRAR.

(Mest bosatta i Alsen.)

1. **Anders Nielsson** [1580-87], son till khden i Offerdal n. 10; nämnes kapellan och blef sin faders efterträdare, se ofvan.

2. **Oluf Nielsson** [1601-1610], kapellan i Alsen, bodde i Mo, upptages i tiondereger förstn. år, sist khde i Offerdal n. 12.

3. **Oluf Gudfastson** [1623-42], kapellan, bodde i Mattmar på eget hemman i Thorsberg (Tossberg) under sagda år, enl. Jämtlands jordeböcker.

4. **Anders Petri (Sundius)** (1648-79), Hälsinge, f. i Söderala, Sunds by, inskrefs vt. 1635 som stud. i Upsala, tjänstgjorde först i Hälsingland. Tjänstlös stod han med familj på bar backe, då han 1645 förordnades till komm. i Njurunda och efter ett års tjänst där genom byte erhöll sacellanien i Selånger (se d. II, s. 280). År 1648 25 nov. ankom han till Alsen, insattes följande 8 dec. ss. kapellan af prosten och fick bo på Alsens prästbord. Under åren 1651-52 rådde emellertid tvist mellan bönderna i Alsen, khden Olof i Trång och kapellanen. Khden tillät honom ej bo på prästbordet, och bönderna ville ha en i socknen infödd studerande Olof Erici Alsenius. Vid prostvisitationen 18 mars 1652 undersöktes de klagepunkter, som bönderna och herr Olof hade mot herr Anders. Den sistnämnde fick emellertid behålla sin tjänst, men tycks ha måst flytta från prästbordet, ty han kallas senare herr Anders i Kiösta. Han var en begifven, from och mer enfaldig än arger man, tillika enögd (monoculus). Stamfader för släkten Sundius, afled han 1679. Prosten i Offer-

dal Z. Plantin köpte af hans arfvingar för 150 dlr en stuga på Alsens prästbord jämte ett medföljande stolphärberge.

G. m. *Helena Olofsdotter*, troligen från Söderhamn, »var en vacker och snäll kvinna». Hon afled 1676.

Af barnen, som kallade sig *Sundius: Petrus*, f. 1641, khde i Undersåker; *Andreas*, f. 1642, fil. mag. primus, första rektorn i Frösö skola, sist khde i Boteå; *Sigrid*, f. 1646, g. m. länsman Moses Andersson Lund i Bäckén, änka 1691, d. 8/6 1705.

5. **Olaus Ol. Trangius** (1680-88), f. i Alsen, döpt 24 okt. 1647, son af khden härst. Oluf Nielsen på gården Trång, hvaraf han tog tillnamnet. Med testimonium från Hsands gymn. stud. i Upsala 13 nov. 1669; prästv. till medhjälpare åt fadern, kapellan här i Alsen 1680. Löste sig till hemmanet Trång af sina syskon (Jdb. 22/4 1687) och afled 1688.

G. m. *Maria Magdalena Plantin*, prostens Z. Plantins i Offerdal dotter, omg. m. efterträdaren komm. P. Randklef.

Barn: *Olof*, f. 1671, kapellan i Alsen, *Anna Maria*, g. m. f. tullnären i Dufed P. Frestadius i Trång, änka 12/5 1739; *Märta*, g. 22/9 1713 m. bonden Olof Ersson från Öne, Näskott; *Zacharias*, f. 1688, bagaregesäll, d. 1/3 1727 i Alsen.

6. **Petrus Magni Randklef** (1690-1719), f. i sept. 1649 i Sillre by, Borgsjö s:n, föräldrar: länsman Måns Jönsson, sist i Undersåker, och Malin Nilsson. Tillnamnet härleder sig från berget Randklefven i Borgsjö. På sitt 13 år kom sonen till Hsands skola och inskrefs som stud. i Upsala 1 sept. 1677; kollega i Frösö skolas 2 kl. 1682, i 3 kl. 1683; prästv. 1685 och blef nådårspäst 1688 efter komm. Ol. Trangius, hvilken han efterträdde såväl i syssla som äktenskap. Bodde i Trång. Han afled 23 jan. 1719 och begrofs 6 febr. öster om korgafveln, på Alsens kyrkogård. Lefde berömligen och i kristelig allvarsamhet.

G. 9/2 1690 m. företrädarens änka *Maria Magdalena Plantin*.

Barn: *Magdalena*, f. 19/11 1690, g. 1721 m. sergeanten Magn. Sidenbom, d. begr. i Alsen 25/10 1754; *Elisabeth*, f. 11/9 1692, g. 22/5 1715 m. länsman Jöns Nordin i Lit; *Margareta*, f. 3/8 1695, d. 13/10 1696; *Margareta*, f. 14/11 1697, d. 8/12 1706; *Christina*, f. 30/11 1702, g. 9/3 1728 m. guldsmed. Lars Svedin i Trång, d. därst. 3/5 1788; *Pär*, f. 7/7 1707.

7. **Olof Trangius j:or** (1720-34), f. i Trång 1671, son af kapellanen Ol. Trangius n. 5. Stud. i Upsala 24 jan. 1708, prästv. 1711 till adj. åt sin styffader. Vid dennes död inlämnade han 2 april 1719 en supplique till Hsands konsist. att få komma till sacellanien i Offerdal. »Ifrån okt. mån. 1711 hade han tjänt sin styffader och mest allt arbete måst förätta emot mindre lön än en adj. har hos en khde och derföre uti icke ringa

olägenhet råkat.» Lektorerna voro honom benägne, men sände ansökningshandlingarna, inklusive församlingens vocation och prostens utlåtande, till Sthm för att inhämta biskopens samtycke. Trangius erhöll fullmakt på tjänsten juli 1719 och tilltr. 1 maj 1720. Hela hans välfärd sattes i fara, då han tvingad, dock af lydno mot prosten Abr. Burman utan föregående lysning, i stillhet 30 jan. 1732 i Afflo om kvällen sammanvigde dottern änkepastorskan Elisabeth Burman med dragonen Per Frisk. Han kunde visserligen åberopa 3 vittnen, att prosten försäkrat honom svara för påkommande åtal, som ock att vigseln ordentligt blifvit för rättad. Det straff, som konsist. var sinnad att pålägga honom, undslapp han emellertid. Nedbruten af sjukdom, begärde han tjänstledighet, erhöll vikarie och kunde ej inställa sig för Konsist., och med hans död förföll saken. Man var tydligen rädd att för prostens skull vidare röra vid denna ömtåliga fråga. Men vid granskning af domkapitlets protokoller hade ständernas protokolldeputation uppmärksammat ärendet, och Konsist. måste häröfver afge förklaring. (Hdpr. 16/10 1734.) Komm. Trangius hade emellertid aflidit 14 maj s. å. och fick eftermälet att ha varit en berömlig och genom många anfäktningar bepröfvad prästman. Bodde liksom företrädarne på Trångs rusthåll.

G. i Tuna 28/4 1714 m. *Magdalena Kiörning*, dotter till prosten Petrus Kiörning i Tuna; hon gifte om sig 1/11 1737 m. bonden Nils Andersson i Röningsberg, d. i Trång 16/9 1777.

8. **Nils Bidenius** (1736-52), khde i *Anundsjö* n. 10.

9. **Hans Oldberg** (1752-55), f. 15 juli 1711, son till khden i Lit Anders Oldberg. Insattes i Frösö skola 1719, Hsands skola 1724 och gymn. 1728; stud. i Upsala 1 mars 1732, men måste på grund af medellöshet redan vid vårterminens slut söka sig ut på konditioner; prästsv. i Hsand 14 mars 1736 till adj. i Lit. Efter 10 års tjänst därst. 24 juni 1746 förordn. till v. komm. i Ström att uppehålla komm. Ol. Waldbergs tjänst, som han skötte hela 6 år och 5 mån. Först 11 nov. 1752 erhöll han fullmakt som komm. i Alsen och introducerades per duplicationem i Alsen och Mattmar juldagen s. å., men i Offerdal först dominica septuagesima 1753. Fick ej länge innehafva sin ordin. beställning, ty han afled i svår kolik redan måndagen 4 aug. 1755, sedan han dagen förut hållit en härlig predikan och sett en underbar syn, då han skulle läsa välsignelsen från altaret, i det att en klar sky kringvärfde honom, »hvaraf han ock sluta månde, at thes lefnadsafton nu var förhanden». (Kb.) En behagelig, efter sina gåfvor arbetsam och nitälskande man. Begr. af prof. O. Burman 17 aug. 1755 m. liktext Jerem. 31:3.

G. i Offerdal 22/10 1738 m. *Beata Klockhoff*, dotter till löjtn. Salomon Klockhoff i Ede. Hon skänkte 1758 en dopskål till Alsens kyrka. Omg. 6/9 1760 m. färgaren och tygtryckaren vid Ytterån Pehr Håberg.

Barn: *Anders*, f. i Lit 23/8 1739, d. som barn; *Barbro Christina*, f. 24/12 1740, d. 28/12 s. å.; *Salomon*, f. 1741, d. begr. 20/9 1743; *Christina Beata*, f. 15/12 1743, d. spä; *Salomon*, f. 29/12 1745, afskedad hornblåsare, g. i Stugun 11/9 1819; *Christina Beata*, f. i Ström 6/1 1748; *Andreas*, f. 27/2 1750; *Johannes*, f. 23/2 1752; *Maria Charlotta*, f. i Alsen 12/11 1754.

10. **Salomon Nordin** (1757-72), f. i mars 1708, son till länsman Måns Nordin i Ragunda och Ingeborg Jönsdotter; äldre broder till khden i Bygdeå C. M. Nordin. Sattes i skola 1720, stud. i Upsala 9 sept. 1730; prästv. 14 mars 1736 till adj. åt khden Chr. Buscherus i Ragunda, adj. och nådårspred. i Undersåker 1738, medhjälpare åt prosten E. Frisendal i Gudmundrå 1743; erhöill tillstånd att 1744 resa till Upsala i och för fortsatta studier, tjänstgjorde därefter hos prosten O. Turdin i Bygdeå 1748 och hos prosten Tollsten i Nätra 1751; nådårspred. här i Alsen 1755, erhöill fullmakt ss. ord. komm. i Alsen 3 okt. 1756, tilltr. 1757. En from lärare. Afled 11 febr. 1772. Vid förra hustruns död fanns en behållning af 3945 dlr, nu en gäld på 829 dlr.

G. 1. i Frösö kyrka 22/4 1759 m. *Magdalena Lenæa*, f. 29/5 1735, dotter af reg. fältskären Augustin Lenæus och Anna Hagström; d. begr. 16/11 1766;

2. i Rödön 3/8 1769 m. *Catharina Ahlström*, f. 29/8 1729, dotter till häradsskr. Christofer Ahlström och Cath. Marg. Drake. Hon erhöill dubbla nådår, ehuru Konsist. afstyrkt. Omg. 10/4 1774 m. sockenskräddaren Halfvard Hoflander på Hof i Alsen; d. 13/12 1792.

Barn: *Augustin*, f. i Alsen 4/2 1760, d. 9/6 s. å.; *Margareta Helena*, f. 9/10 1761, g. i Norrbärke m. handl. i Västerås Jonas Olof Genberg; *Anna Lisa*, f. 1/1 1764, flyttade till Hälsingland; *Sofia Magdalena*, f. 11/5 1766, kom till Gefle.

11. **Salomon Grundahl** (1774-90), f. 16 aug. 1721. Föräldrar: gästgifvaren, klockaren och kyrkbyggaren Pål Persson i Stugun och Ingrid Ersdotter. Efter att ha inskrifvits i Frösö skola 1731 kom han till Hsands gymn. 1739; stud. i Upsala 9 febr. 1742, aflade 12 sept. 1748. prästex. i Hsand och förordn. att förestå nådåret efter komm. O. Sundell i Sunne, adj. hos khden N. Hofverberg i Berg apr. 1749, stannade där 4 år; från 1753 v. komm. i Ström för den sjuklige komm. Ol. Waldberg i 13 år; utn. komm. i Anundsjö 24 sept. 1766, erhöill fullmakt å Alsens sacellani 12 dec. 1772, tilltr. 1774. Den 40-milaflyttningen hit vållade honom mycken kostnad, liksom ock byggen och uppodlingar på det af honom arrenderade prästbordet. Från barndomen plågad af svår hufvudvärk, hvartill på äldre dagar kom rheumatism, ägde han dock så betydliga krafter, att han

aldrig var sängliggande sjuk, ej ens dagen före sin död, som inträffade 30 sept. 1790. Begrofs 13 jan. 1791.

G. 24/2 1754 m. *Catharina Margareta Hofverberg*, dotter till khden N. Hofverberg i Berg.

Barn: *Nils*, f. 17/11 1754 i Ström, khde i Sunne; *Anna Greta*, f. 18/12 1756, g. m. prosten P. Wassenius i Torp; *Ingrid Christina*, f. 8/1 1759, g. m. khde E. Forslöf i Sveg; *Salomon*, f. 12/4 1761, kollega i Piteå, d. ogift på Frösön 1838; *Brita Catharina*, f. 28/3 1764, d. späd; *Märta Elisabeth*, f. i Anundsjö 1/12 1766, g. m. komm. Enoch Huss på Frösön.

12. **Pehr Rödén** (1793-1807), skref sig en tid *Reudén*, f. 1738 i Rödön; föräldrarna voro ett hederligt bondfolk Anders Nilsson i Mjåla by och Märeta Olofsdotter. Stud. vt. 1763, prästv. i Hsand 22 maj 1771 till adj. hos komm. P. Högberg i Hackås, kom därefter 1772 till khden P. Rissler i Sveg, utn. 13 sept. 1775 till komm. i Sveg-Lillherrdal efter den till afsättning dömd komm. Mårten Thunborg. Rödéns tjänstgöring där torde ej varit så behaglig under de efterdyningar, som svärmerierna och upphetsningen åstadkommit i socknen. Han erhöll 7 sept. 1791 fullmakt som komm. i Alsen och afled här på prästbordet 9 maj 1807.

G. 1/11 1778 m. *Margareta Graan*, f. 10/12 1761, dotter till kronobefalln.man i Sveg Pehr Graan och Sophia Burman; d. i Alsen 8/12 1808.

Barn, födda i Lillherrdal: *Sophia Petrina*, f. 22/9 1779, g. 9/11 1802 m. bonden Olof Månsson i Östbacken; *Petrus*, f. 14/9 1782, stud. 1804, underofficer; *Märtha*, f. 15/12 1784, d. 8/5 1785; *Märtha Catharina*, f. 2/2 1787, g. 26/10 1809 m. bonden Nils Olofsson i Hälleberg, Alsen.

13. **Olof Magnus Berger** (1810-14), f. 19 maj 1755, föräldrar: kapten Magnus Berger och Anna Christina Richman, bosatta i Undersåker. Stud. ht. 1779, prästv. 10 okt. 1784 på kallelse af khden H. Söderberg i Undersåker och tjänstgjorde såsom hans adj. ända till dess han ss. i apr. 1808 utn. komm. i Offerdal-Alsen här tillträdde 1 maj 1810. Var from och gudfruktig, hade svag hälsa och melankoliskt lynne, som flera gånger urartade till sinnessvaghet. Dock lär förbättring inträdt, sedan han flyttat hit till Alsen. Afled ogift 8 febr. 1814.

14. **Jakob Lidsten** (1815-28), f. 31 dec. 1756 i Indals-Liden. Föräldrar: bonden Olof Pålsson och Märeta Persson i Flygge. Stud. i Upsala 1780; kallad 1786 till huspredikant af frih. Fr. Åkerhjelm på Margretelund och prästv. i Upsala. Efter återkomsten till stiftet tjänte han dels som adj., dels som kapell- och nådårspred. i Selångers, Sköns, Tuna, Rödöns, Svegs, Sunne och Hallens, Hede, Häggenås, Lockne, Stugu,

Håsjö och Hällesjö församlingar. Utn. komm. i Alsen 23 nov. 1814, anlände han hit 20 mars 1815 samt afled 21 aug. 1828.

15. **Veit Johan Söderberg** (1829-55), f. 10 nov. 1777, son till v. kollegan vid Frösö skola, mag. Joh. Söderberg, sist khde i Undersåker, i hans 1:sta gifte. Stud. i Upsala 1798, prästv. 14 nov. 1802 till adj. åt sin fader i Undersåker. Här bodde han på Notvallen; curam past. gerens fr. 31 aug. 1816 till faderns död 1817, då han förordnades till nådårspräst, v. komm. i Offerdal-Alsen apr. 1826 och utn. till ordin. komm. juni 1829. Tjänstledig för ålderdom sedan 1845, afled han 20 dec. 1855.

G. 13/10 1803 i Undersåker m. *Maria Magdalena Burman*, f. 12/8 1779, dotter till kommiss. landtmät. Lars Abraham Burman och Anna Magdalena Sparrman. d. 26/1 1845.

Barn, födda i Undersåker: *Jahan*, f. 14/1 1804, prästv. 1830, faderns adj., ogift, d. af lungsot 8/1 1835 i Alsen; *Lars Abraham*, f. 4/9 1805, antog moderns namn *Burman*, kommiss. landtmät., anlade Ytterå brunns- och badinrättning, d. 19/7 1876 i Hufvudsvik, Rödön; *Veit Johan*, f. 6/1 1807, kronofogde i Södra Jämtland, d. 31/1 1878 i Hälsingborg; *Erik Wilhelm*, f. 11/7 1810, d. 1834.